

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.п.н. Николай Стоянов Колишев

за приносите в публикациите на доц. д-р Красимира Георгиева Филева - Русева, участник в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 1.

Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението...

(методика на обучението по задължително пиано), обявен в Държавен вестник, бр.

52/05.07.2022 г.

I. Творческа биография.

Доц. д-р Красимира Филева – Русева е завършила НМА „Проф. Панчо Владигеров“, специалност пиано през 1983 г. През 1993 г. защитава докторска дисертация по психология в СУ „Св. Климент Охридски“ на тема „Преодоляване на сценичния дистрес“.

Основните ѝ изследователски интереси са в областта на клавирно изпълнителство, методика на преподаване на пиано, урокът по музика в общообразователното училище, музикална теория, музикална психология, анализ на клавирна интерпретация, съвременна клавирна култура.

Член е на Международното общество за музикално образование (ISME). Носител е на редица престижни национални и международни награди.

От 1984 г. до момента е преподавател в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, гр. Пловдив. От 2014 г. заема академичната длъжност „доцент“ по музикознание и музикално изкуство (пиано, задължителен инструмент).

II. Обща характеристика на научната продукция.

Кандидатът е представил за рецензиране научна продукция в обем от 51 публикации на български и 47 на английски език (моля за извинение, ако съм допуснал грешка с няколко бройки), в това число 1 хабилитационен труд, 4 монографии, 1 книга на базата на докторска дисертация, електронни учебници по музика за 1. – 7. клас (в съавторство), както и статии, доклади и студии, посветени на разнообразни проблеми на музиката и музикалното образование.

В хабилитационния труд на кандидата „Концепцията на пианиста–изпълнител за музикалната творба“ като особено ценно от гледна точка на педагогиката бих открил приложението на методите за обогатяване на клавирноизпълнителската концепция. Част от тези методи имат иновативен характер, например изпълнението на произведението на друг музикален инструмент, въвеждането на нотния текст на откъс от творбата или на цялата творба в компютърна програма за нотопис и др.

Други, като аранжимент на клавирно произведение за подходящ изпълнителски състав, визуализация на музикален образ и драматизация на клавирна творба, са познати в методиката на обучението по пиано при работата върху отделна музикална тема или малък фрагмент, но в монографията са разгърнати като самостоятелни методи за обогатяване и задълбочаване на

изпълнителския прочит на музикална творба. С висока ефективност в процеса на обучение по музика е и методът ползване на учебен видеоклип, който авторът е апробирал в средно училище с цел обяснение на музикални форми, музикалноизразни средства и вникване в характера на тонова творба. По-късно е разработен от автора и като метод за обогатяване на изпълнителската концепция и експериментиран със студентка.

Положително оценявам подробното и задълбочено описание на приложението на методите в процеса на обучение със студенти, чрез които е доказана тяхната ефективност, конкретния резултат върху артистичната идея на студента, както и отражението на приложения метод в дългосрочен план върху развитието на стиловия усет и интерпретаторското въображение на обучавания.

Акцент върху методите в процеса на обучение по пиано е налице и в монографията „Развитие на въображението на учащия изпълнител на музика“. Начинът, по който е описано приложението на методите и доказването на тяхната ефективност в практическото обучение не предизвикват съмнения в педагогическата компетентност на автора.

В качеството на общи характеристики за всички представени публикации мога да открия следните: актуалност на разглежданата проблематика; логична структура; прецизност при определянето и използването на основните понятия; обосноваване на продуктивни практически идеи; високо професионален език и стил на изложение.

III. Оценка на приносите.

Заявените от кандидата приноси в областта на методиката на обучението по пиано отговарят на съдържанието на представените публикации и говорят за добро равнище на професионална рефлексия. От гледна точка на науката педагогика, която представлявам, като особено важни бих посочил следните приноси:

1. Разработен и експериментиран е иновативен метод в обучението по пиано наречен „изпълнение на изучавана клавирна творба на друг инструмент“. Разработени са две разновидности на метода: 1) изпълнение от музиканти, чийто основен инструмент не е пиано; 2) изпълнение на творбата на инструмент, близък до пиано.
2. Разработен и експериментиран е иновативен метод в обучението по пиано, наречен „въвеждане на нотния текст на откъс от творбата или на цялата творба в компютърна програма за нотопис“.
3. Разработен е и експериментиран в качеството на самостоятелен метод похват в клавирното обучение, основан на използването на представи за звученето на различни от пианото музикални инструменти. В авторския вариант методът представлява аранжирани на клавирна творба за различни изпълнителски състави.
4. Развит като самостоятелен метод е похватът за драматизиране на клавирна пиеса. В зависимост от характера на клавирната пиеса може да се драматизира цялата творба,

кулминацията ѝ, емоционално ярък момент, фрагменти, които в изпълнението на обучавания звучат с по-слаба от очакваната емоционална наситеност.

5. Разработен и експериментиран е методът учебен видеоклип, предназначен за вникване в емоционалното съдържание на пиесата и обогатяване на изпълнителското виждане. Той се разработва за конкретно произведение, тъй като е необходимо да бъде съобразен със стиловите характеристики и динамиката на емоциите при разгръщането на пиесата.

IV. Преподавателска дейност.

Нямам непосредствени впечатления от преподавателската дейност на кандидата, но за нейното високо качество свидетелстват, както описанията в публикациите на процеса на обучение по пиано, така и електронните учебници по музика за 1. – 7. клас.

Описанията на процеса на обучение по пиано свидетелстват за развита способност за логични, задълбочени, предизвикателни и информативни изложения, както и умение за учебно мотивиране на обучаваните и създаване на интерактивна образователна среда

Учебниците се отличава с компетентно систематизирана теоретична и практическа информация, с резонни акценти върху същественото, с достъпен за специфичната читателска група език и стил на изложение и с подходящ за учебната мотивация интригуващ начин за поднасяне на учебното съдържание.

IV. Заключение.

В заключение мога да заявя, че **оценявам положително** качеството на хабилитационния труд на кандидата, многобройните публикации, задълбочената и богата научноизследователска и художествено-творческа дейност, авторитетните цитирания, преподавателските умения, приносите, състоящи се от гледна точка на педагогиката в разработването на ефективни методи за обучението по пиано. Всичко това ми дава основание да направя извод, че професионалните постижения на доц. д-р Красимира Филева – Русева са на равнище, което отговаря напълно на законовите изисквания за заемане на академичната длъжност „професор” в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (методика на обучението по задължително пиано).

проф. д.п.н. Николай Колишев